

СТАНОВИЩЕ

От член-кореспондент Димитър Любенов Йорданов
Член на научното жури по конкурс за заемане на академичната длъжност Професор
(ДВ бр. 93 от 25.11.2011г.) към ИО – БАН, Варна, секция “Физика на морето” по
научна специалност 01.04.08. “Физика на океана, атмосферата и околоземното
пространство” с кандидат доц. дфн Димитър Иванов Трухчев

I. Научно-изследователска дейност на кандидата

Публикационната дейност на кандидата Димитър Трухчев е представена от общо 61 публикации в пълен текст, от които 2 монографии, 59 научни публикации в списания и тематични сб. (43 - в чужбина, 26 – у нас) и над 50 доклади изнесени на межд. и национални конференции (вкл. 10 пленарни). От тях – 33 статии (17 публикувани в межд. сп. и 16 – у нас) са написани в периода след получаване на научната длъжност ст.н.с. II ст. (доцент) през 1989г. От всички публикации 30 са в списания с Импакт фактор. Представени са 143 цитирания предимно от чужди автори.

Основните научни приноси на кандидата са в областта на Физиката на океана и океанологията. Те са подробно изложени в представената от Д. Трухчев справка. Приемам изброените научни приноси, така както са формулирани от кандидата. Трухчев има защитена научна степен «доктор на физико-математическите науки» през 2006г. в И-та по океанология «Ширшов» при Руската АН, с тема на дисертацията «Изследване на термо-хидродинамичните процеси в Черно и Каспийско море с методите на численото моделиране».

По-конкретно, **научните приноси са свързани с:**

- Развитие на методите за числено моделиране на основните хидрофизични полета в Черно море, вкл. на отделни негови акватории, както и някои други регионални морета, като Каспийско море;
- Развитие на методите за числено пресмятане на полето на замърсител в морска среда с конкретни пресмятания за различни акватории и басейни.
- На базата на океанографския анализ е получена нова, подробна информация за структурата на теченията в Черно и Каспийско морета. Чрез метода на хидро-динамичната адаптация е реконструирана климатичната ежемесечна циркулация на водите в двата басейна, получени са 3-мерни разпределения на температурата, солеността и теченията.
- Получена е нова, подробна информация за структурата на теченията в западната част на Черно море, за западната част на шелфа и прилежащия континентален склон, за района на Камчия и за Бургаския залив, за пръв път е дадена хидро-динамична оценка на антропогенното въздействие при изпълнението на големи строителни работи в акваторията

на Бургаския залив. Тези нови числени и експериментални резултати допринасят за разбиране на термо-хидродинамичните процеси в двата басейна.

Ръководство и участие в научни проекти

Д. Трухчев е ръководител и участник в международни научно-изследователски и научно-приложни проекти (национални - 15 и международни – 9) свързани с Черно и Азовско море, по двустранно сътрудничество на БАН и РАН, с Укр. НИИ, в Европейски програми и проекти и в международни програми като ICOP (Intergovernmental Climatic Oceanographic Program) SECTIONS, NATO TU Black Sea, в между-правителствената програма “Разрези” за изследване на краткосрочните изменения на климата (1980-1995), проблем “Световен океан” на страните от Източна Европа (1976-1990), в международната научна програма на черноморските страни и САЩ “CoMSBlack” (1991/93), в регионалната програма на МОК при ЮНЕСКО за Черно море (1996), в морските експерименти „Камчия’77”, „Камчия’78”, Дифузия’84” и др.

II. Научно-приложна, експертна и научно-организационната дейност

Научно-приложната дейност на Д. Трухчев включва ръководство и участие в национални програми, научни проекти и научни разработки за Черно море с национално значение, финансирани от НФНИ (общо 17, ръководител на 10). Д. Трухчев участва като ръководител на хидро-физичната/хидро-метеорологичната част в научно-приложни проекти и задачи свързани с конкретни изследвания на екологията на дадени райони на Черно море като Варна, Камчия, пристанище Бургас и акваторията на Бургас, южен поток, Бургас-Александруполис и др.

Експертна дейност на Д. Трухчев е значима, включва участие като експерт в проблемни научни съвети към УС на БАН, участие в програмни съвети и комплексни национални и регионални програми за Черно море към БАН, членство в НК по Геофизика и геодезия и на координационния съвет на НОК, лицензиран експерт на МОСВ, участие като експерт в ОВОС по екологични разработки за района на Варна, Галата, Девня, Шабла, Бургаския залив, участие в многобройни екологични експертизи за Черно море и районите на Варна и Бургас; кандидатът е член на НС и на редколегията на ИО-БАН, бил е член на СНС по Геофизика към ВАК до 2010 и др.

Научно-организационната дейност на кандидата - от 1989г. е избран за ст.н.с. II ст. (доцент) в ИО-БАН, Варна, ръководител е на секция «Физика на морето» към ИО-БАН, Варна, член е на Научния съвет на ИО-БАН.

Д. Трухчев има повече от 35-годишно научно сътрудничество с водещи руски учени от школите на акад. Саркисян, акад. Марчук, акад. Монин от Института по изчислителна

математика и Института по океанология „Ширшов“ в Москва, Катедрата по океанология при Московския държавен университет „Ломоносов“ и Морския хидрофизичен институт в Севастопол. Доказателство са многобройните съвместни научни и научно-приложни разработки и публикации.

III. Заключение

Познавам научната работа на кандидата от 1980 год. Работил съм с него в редица научни съвети и комисии и имам отлични впечатления от неговата компетентност. Димитър Трухчев има дългогодишно научно сътрудничество с колеги от секция „Физика на атмосферата“ при ГФИ/НИГГГ при БАН и Катедрата по метеорология и геофизика при Физ. Факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“.

Считам, че научната, научно-приложната и научно-организационната дейности на ст.н.с. (доц.) Дфн Димитър Трухчев доказват, че кандидатът е утвърден високо-квалифициран специалист и водещ за страната учен в областта на Физика на океана, атмосферата и околоземното пространство. На базата на изложеното до тук съм убеден, че ст.н.с. (доц.) Дфн Димитър Иванов Трухчев отговаря напълно на изискванията за придобиване на научното звание професор.

Препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури да му присъдят академичната длъжност професор по научната специалност 01.04.08. “Физика на океана, атмосферата и околоземното пространство” в ИО-БАН, Варна.

Написал становището:
член-кор. на БАН Димитър Йорданов,

София, 15.03.2012г.